

Zofia Błaszkiwicz

Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy

Normalizacyjne aspekty kryteriów zrównoważonego rozwoju biopaliw – normy EN 16214

W artykule zaprezentowano dokumenty UE odnoszące się do tematyki kryteriów zrównoważonego rozwoju. Omówiono stan prac prowadzonych obecnie w Europejskim Komitecie Normalizacyjnym (CEN) w Komitecie Technicznym CEN/TC 383 *Sustainably produced biomass for energy applications* nad opracowaniem Normy Europejskiej EN 16214. Przedstawiono umiejscowienie tematyki kryteriów zrównoważonego rozwoju w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (PKN), przytoczono zakresy norm z grupy PN-EN 16214, jak również omówiono formalne aspekty opracowania dokumentów normalizacyjnych przez CEN, w tym zasady głosowania nad dokumentami.

Słowa kluczowe: normalizacja, kryteria zrównoważonego rozwoju biopaliw, procedury CEN.

Standardization aspects of the criteria for sustainable development of biofuels – Standards EN 16214

The article presented EU documents relating to the subject, of the criteria for sustainable development. The article presents the status of the work carried out by the *European Committee for Standardization* (CEN) Technical Committee CEN/TC383 *Sustainably produced biomass for energy applications* to develop the European Standard EN 16214. The article presents the situation of the subject of the criteria for sustainable development in the Polish Committee for Standardization (PKN). The abstracts of standards PN-EN 16214 are incorporated. Discusses the formal aspects of the development by CEN standardization documents, in particular the rules of voting on documents.

Key words: standardization, criteria for sustainability development of biofuels, CEN procedures.

Dyrektywy i komunikaty Komisji Europejskiej dotyczące kryteriów zrównoważonego rozwoju

W kwietniu 2009 r. zostały ustanowione dwie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady:

- dyrektywa 2009/28/WE (dyrektywa RED), odnosząca się do promowania stosowania paliw pochodzących z odnawialnych źródeł energii (OZE) – zgodnie z jej założeniami udział energii pochodzącej z OZE w transporcie w 2020 roku ma wynosić 10% [5];
- dyrektywa 2009/30/WE (dyrektywa FQD), odnosząca się do specyfikacji benzyny i olejów napędowych oraz wprowadzająca mechanizm monitorowania i ograniczania emisji gazów cieplarnianych (GHG) [4]. Regulacja ta w artykule 7 określa wymagania, jakie powinien spełnić biokomponent, by mógł być wykorzystany do celów ograniczania emisji GHG w cyklu życia paliw konwen-

cyjnych. W artykule 7b szczegółowo zostały określone kryteria zrównoważonego rozwoju dotyczące biopaliw.

Kryteria zrównoważonego rozwoju według RED można podzielić na dwa obszary zagadnień. Pierwszy dotyczy zdolności biopaliwa do redukcji emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia względem odpowiednika kopalnego. Drugi odnosi się do ochrony terenów, na których uprawiane są rośliny do produkcji biopaliw. Dyrektywa 2009/28/WE stawia również podmiotom gospodarczym wymóg przedłożenia stosownych informacji, a także przeprowadzenia ich niezależnego audytu. Stwarza to konieczność certyfikacji biopaliw na zgodność z kryteriami zrównoważonego rozwoju według wymagań RED [14]. Wymogi dotyczące spełnienia przez biopaliwa kryteriów zrównoważonego rozwoju zapisane

w dyrektywie RED w znaczącym stopniu ograniczają możliwość stosowania wszystkich rodzajów biopaliw. Kluczowa poza zachowaniem wymagań odnośnie do wykorzystania gruntów jest zdolność biopaliw do redukcji emisji gazów cieplarnianych, wynikająca w dużej części z nakładów energetycznych niezbędnych do wyprodukowania biopaliwa w całym cyklu życia. Z punktu widzenia spełnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju niezmiernie istotna jest energochłonność procesu, która wpływa bezpośrednio na ilość wyemitowanych gazów cieplarnianych. Przeprowadzenie optymalizacji procesu produkcyjnego pod kątem efektywności energetycznej może mieć istotny wpływ na ostateczny wynik wskaźników redukcji emisji gazów cieplarnianych przez biopaliwa [12]. Aby biokomponent mógł zostać uznany za spełniający kryteria zrównoważonego rozwoju, musi sprostać wymaganiom z zakresu upraw surowców oraz charakteryzować się odpowiednią zdolnością do redukcji GHG w cyklu życia [15]. Poświadczeniem tego faktu ma być uzyskanie przez dostawcę stosownego certyfikatu w ramach wybranego systemu certyfikacji. Jeden z elementów audytu stanowi ocena wyznaczenia wartości emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia. Poprawność tej procedury jest więc niezwykle istotna, a wpływa na to wiele czynników, w tym sposób alokacji emisji GHG, jak i wykorzystane narzędzia obliczeniowe [13].

W 2010 r., w celu ułatwienia wdrożenia dyrektywy RED, Komisja Europejska wydała komunikaty, które w wybranym zakresie objaśniają sposób realizacji postanowień dyrektywy:

- *Komunikat Komisji w sprawie dobrowolnych systemów i wartości standardowych w systemie kryteriów zrównoważonego rozwoju dla biopaliw i biopłynów UE (2010/C 160/01)* [6];
- *Komunikat Komisji w sprawie praktycznego wdrożenia unijnego systemu kryteriów zrównoważonego rozwoju biopaliw i biopłynów oraz obowiązujących zasad obliczeń w odniesieniu do biopaliw (2010/C 160/02)* [7].

Komunikat Komisji 2010/C 160/02 określa sposoby, dzięki którym państwa członkowskie i podmioty gospodarcze mogą praktycznie wdrażać kryteria zrównoważonego rozwoju, oraz przedstawia obowiązujące zasady obliczania w odniesieniu do biopaliw, zawarte w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii. Komunikat ten nie ma charakteru prawnie wiążącego. Jego celem jest wspomaganie państw członkowskich oraz usprawnienie spójnego wdrażania kryteriów zrównoważonego rozwoju. Towarzyszy mu odrębny komunikat 2010/C 160/01, a także wytyczne Komisji Europejskiej odnoszące się do obliczania zasobów węgla w ziemi [7]. Komunikat ten porusza wiele zagadnień, począwszy od zakresu stosowania kryteriów zrównoważonego rozwoju, przez objaśnienie, które substancje objęte są dyrektywą, aż po wyliczanie wartości rzeczywistej i określenie terenów o wysokiej wartości różnorodności biologicznej. Wyjaśnia też zagadnienia związane z pojęciem „tereny zasobne w pierwiastek węgla”. Szczegółowe wytyczne w tym zakresie zostały zawarte w decyzji Komisji z 10 czerwca 2010 r. w sprawie obliczania zasobów węgla w ziemi do celów załącznika V do dyrektywy 2009/28/WE (2010/335/UE) [3].

Komitet Techniczny CEN/TC 383

W celu podjęcia pracy nad Normami Europejskimi związanymi z zasadami zrównoważonego rozwoju w 2008 r. w Europejskim Komitecie Normalizacyjnym (CEN) został powołany Komitet Techniczny CEN/TC 383 *Sustainably produced biomass for energy applications*. Ramy prac CEN/TC 383 określono w dyrektywie w sprawie energii ze źródeł odnawialnych – RED (2009/28/WE). Kryteria zrównoważonego rozwoju dotyczące jakości benzyny i olejów napędowych zostały zawarte również w dyrektywie w sprawie jakości paliwa – FQD (98/70/WE), zmienionej przez dyrektywę 2009/30/WE. W maju 2009 r. Komisja Europejska zwróciła się do CEN/TC 383 o podjęcie prac nad normami.

W Komitecie Technicznym CEN/TC 383 zostały utworzone następujące grupy robocze (WG):

- WG1 *Terminology, consistency of evaluation methods and other cross-cutting issues*;
- WG2 *GHG emission balance, fossil fuel balance, and respective calculations, using a life-cycle approach*;

- WG3 *Biodiversity and environmental aspects*;
- WG4 *Economic and social aspects* (aktualnie nie działa);
- WG5 *Verification and auditing*;
- WG6 *Indirect effects* [2].

Tematyka Komitetu Technicznego CEN/TC 383 usytuowana została w Polskim Komitecie Normalizacyjnym następująco:

- komitetem wiodącym jest – zlokalizowany w Sektorze Górnictwa – Komitet Techniczny 144 ds. Koksu i Przetworzonych Paliw Stałych, którego sekretariat prowadzi Polski Komitet Normalizacyjny [10];
- komitetem współpracującym jest – zlokalizowany w Sektorze Chemii – Komitet Techniczny 222 ds. Przetworów Naftowych i Cieczy Eksploatacyjnych, obejmujący zakresem paliwa płynne, w tym biopaliwa, poprzez Podkomitet ds. Paliw Płynnych KT 222. Sekretariat KT 222 i sekretariat Podkomitetu ds. Paliw Płynnych prowadzi Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy [1].

Charakterystyka norm EN 16214 i PN-EN 16214

Komitet Techniczny CEN/TC 383 obecnie jest w trakcie finalizowania prac nad czteroczęściową Normą Europejską EN 16214 [2]. Części pierwsza i trzecia normy EN 16214, spośród czterech opracowywanych, zostały opublikowane w 2012 r., kolejna, czwarta, ukazała się w styczniu 2013 r., a część druga rok później.

językową. Jeżeli norma zostanie opracowana w języku polskim (identyczny tekst w języku polskim), cytowany wyżej zapis w przedmowie będzie tłumaczony jako: „Niniejsza Norma Europejska powinna uzyskać status normy krajowej, przez opublikowanie identycznego tekstu lub uznanie, najpóźniej do lipca 2013, a normy krajowe sprzeczne z niniejszą

Tablica 1. Norma Europejska EN 16214

EN 16214-1:2012 (08-2012)	<i>Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications – Principles, criteria, indicators and verifiers – Part 1: Terminology</i>
CEN/TS 16214-2:2014 (01-2014)	<i>Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications – Principles, criteria, indicators and verifiers – Part 2: Conformity assessment including chain of custody and mass balance</i>
EN 16214-3:2012 (08-2012)	<i>Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications – Principles, criteria, indicators and verifiers – Part 3: Biodiversity and environmental aspects related to nature protection purposes</i>
EN 16214-4:2013 (01-2013)	<i>Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications – Principles, criteria, indicators and verifiers – Part 4: Calculation methods of the greenhouse gas emission balance using a life cycle analysis approach</i>

Norma Europejska (EN) to norma przyjęta przez CEN/CENELEC i związana z obowiązkami wprowadzenia jej jako identycznej normy krajowej oraz wycofania wszystkich sprzecznych norm krajowych [11]. W treści przedmowy w Normach Europejskich znajduje się zapis: *This European Standard shall be given the status of a national standard, either by publication of an identical text or by endorsement, at the latest by [...], and conflicting national standards shall be withdrawn at the latest by [...]*. Norma EN 16214-4:2013, która ukazała się w styczniu 2013 r., zgodnie z przepisami wewnętrznymi CEN/CENELEC w terminie do 6 miesięcy została wprowadzona do zbioru Polskich Norm jako norma PN-EN 16214-4:2013-06E *Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory – Część 4: Metody obliczeniowe bilansu emisji gazów cieplarnianych za pomocą analizy cyklu życia* [9]. Zgodnie z nowymi zasadami numeracji Polskich Norm symbol „-06E” oznacza miesiąc publikacji, a litera „E” po numerze referencyjnym – angielską wersję

normą powinny być wycofane najpóźniej do lipca 2013”. PN-EN 16214-4:2013-06E jest już Polską Normą wprowadzoną w języku oryginału. W przedmowie krajowej znajduje się zapis: „Istnieje możliwość przetłumaczenia normy na język polski na wniosek zainteresowanych środowisk. Decyzję podejmuje właściwy Komitet Techniczny” [9]. Norma w języku polskim, tzw. czwarta wersja językowa, zgodnie z nowymi procedurami PKN nie zastępuje normy w języku oryginału; obie wersje językowe – angielska i polska – funkcjonują równolegle i mają identyczny numer referencyjny [10].

Trzy opublikowane Polskie Normy wprowadzające do zbioru PN Normy Europejskie z grupy EN 16214 przedstawiono w tablicy 2.

Na stronie WWW Polskiego Komitetu Normalizacyjnego można uzyskać podstawowe informacje o tych normach, między innymi o kodzie ICS, cenie normy i liczbie stron.

W tablicy 3 zamieszczono dostępne w witrynie internetowej PKN zakresy norm.

Tablica 2. Polska Norma PN-EN 16214

PN-EN 16214-1:2013-02E EN 16214-1:2012 (08-2012)	<i>Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory – Część 1: Terminologia</i>
PN-EN 16214-3:2013-02E EN 16214-3:2012 (08-2012)	<i>Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory – Część 3: Bioróżnorodność i aspekty środowiskowe w odniesieniu do aspektów ochrony środowiska naturalnego</i>
PN-EN 16214-4:2013-06E EN 16214-4:2013 (01-2013)	<i>Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory – Część 4: Metody obliczeniowe bilansu emisji gazów cieplarnianych za pomocą analizy cyklu życia</i>

Tablica 3. Polska Norma PN-EN 16214 – informacje ze strony internetowej PKN

Norma	ICS	Grupa cenowa	Liczba stron
PN-EN 16214-1:2013-02E	01.040.75 75.160.20 27.190	P (94÷132) zł	30
PN-EN 16214-3:2013-02E	27.190	M (92÷115) zł	24
PN-EN 16214-4:2013-06E	75.160.20	S (121÷169) zł	44

Kody ICS oznaczają odpowiednio:

- 01.040.75 Technologia przetwórstwa ropy naftowej i technologie związane (Słownictwo),
- 75.160.20 Paliwa płynne,
- 27.190 Biologiczne i alternatywne źródła energii [8].

PN-EN 16214-1:2013-02

„W niniejszej Normie Europejskiej określono terminy i kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii. W niniejszej Normie Europejskiej ujęto w szczególności terminy i definicje stosowane w Dyrektywie Komisji Europejskiej 2009/28/WE odnoszącej się do Dyrektywy Energii Odnawialnej (RED) i w Dyrektywie Komisji Europejskiej 2009/30/EC odnoszącej się do Dyrektywy Jakości Paliw (FQD) lub w innych przepisach europejskich” [10].

prPN-prEN 16214-2

„Określono wymagania dotyczące dostarczenia przez podmioty gospodarcze wymaganych dowodów, że biopaliwa stałe i ciekłe spełniają kryteria zrównoważonego rozwoju. Stosuje się do pierwotnej produkcji biomasy, i na każdym etapie w ramach łańcucha dostaw. Określono również wymagania dotyczące organów oceny zgodności w celu sprawdzenia zgodności z podanymi wymaganiami” [10].

PN-EN 16214-3:2013-02

„W niniejszej Normie Europejskiej określono procedury, kryteria i wskaźniki, aby zapewnić wymagane dowody: produkcji surowca na obszarach ochrony przyrody, pozyskiwania surowca o wysokiej bioróżnorodności, nienaturalnych użytków zielonych, uprawy i zbioru na torfowiskach. Określono wymagania odnoszące się do dostarczania dowodów przez podmioty gospodarcze, że produkcja, uprawy i zbiór surowców są zgodne z przepisami prawa lub innymi wymaganiami dotyczącymi wyżej wymienionych dziedzin. Niniejsza Norma Europejska ma zastosowanie w produkcji, uprawie i zbiorze biomasy do produkcji biopaliw i biopłynów” [10].

PN-EN 16214-4:2013-06

„W niniejszej Normie Europejskiej ujęto szczegółowy opis metody, która pozwoli każdemu podmiotowi gospodarczemu, w łańcuchu biopaliw lub biopłynów, obliczyć w spo-

sób ujednoczony i przejrzysty rzeczywistą emisję gazów cieplarnianych związaną ze swoją działalnością, z uwzględnieniem wszystkich istotnych aspektów. Obejmuje ona wszystkie etapy procesu od produkcji biomasy do transportu i końcowej operacji dystrybucji. Metodologia ściśle przestrzega zasad i przepisów określonych w RED, a szczególnie jego załącznika V, jak również wszelkich dodatkowych interpretacji tekstu legislacyjnego opublikowanego przez Komisję Europejską. W stosownych przypadkach przepisy te są wyjaśnione i dopracowane. W kontekście rozliczania zużycia ciepła i energii elektrycznej oraz nadwyżek jest również odniesienie do dyrektywy 2004/8/WE w sprawie «wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na wewnętrznym rynku energii oraz związaną z nimi decyzję Komisji UE z dnia 21/12/2006; ustanawiającą zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła». Głównym celem tej normy jest określenie metodologii oceny emisji gazów cieplarnianych na każdym etapie łańcucha. Specyficzny sposób, w jaki te emisje mają być łączone w celu stworzenia ogólnego bilansu gazów cieplarnianych z gotowych biopaliw lub biopłynów, zależy od systemu kontroli pochodzenia produktu i nie jest jako taki w zakresie tej części EN 16214. Część 2 zajmuje się tą kwestią dokładniej, także w zgodności z RED. Niemniej jednak, Rozdział 6 tej części normy zawiera ogólne wskazówki i wytyczne, jak połączyć różne części łańcucha” [10].

Projekt drugiej części normy **FprEN 16214-2 Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications – Principles, criteria, indicators and verifiers – Part 2: Conformity assessment including chain of custody and mass balance** w głosowaniu krajów członkowskich CEN nad przyjęciem projektu końcowego (*Formal Vote*) nie uzyskał wymaganej liczby głosów. Głosowanie odbyło się w terminie od 14 czerwca do 14 sierpnia 2012 r. W wyniku sprzeciwu krajów członkowskich o znaczącej wadze głosów ważonych: Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Niemiec, Francji uzyskano 49,84% głosów poparcia przy wymaganych 71%. W związku z tym została podjęta decyzja o zmianie statusu dokumentu z Normy Europejskiej na Specyfikację Techniczną.

Specyfikacja Techniczna (TS) to dokument przyjęty przez CEN/CENELEC, który w przyszłości może być uzgodniony jako Norma Europejska, ale w przypadku którego obecnie:

- nie można było uzyskać wymaganego poparcia dla za-twierdzenia go jako Normy Europejskiej;
- są wątpliwości, czy osiągnięto konsens;

- tematyka jest nadal w trakcie rozwoju technicznego lub
- istnieje inny powód uniemożliwiający opublikowanie dokumentu bezpośrednio jako Normy Europejskiej.

UWAGA: Specyfikacja Techniczna nie powinna być sprzeczna z istniejącymi Normami Europejskimi [11].

W głosowaniu nad FprCEN/TS 16214-2, zakończonym 13 września 2013 r., uzyskano wymagany konsens (76,06%) mimo dalszego sprzeciwu Niemiec, Austrii i Francji [10].

Aktualną informację o projekcie ze strony internetowej CEN przedstawiono w tablicy 4 [2].

Tablica 4. Projekt Specyfikacji Technicznej CEN FprCEN/TS 16214-2 – informacja ze strony internetowej CEN

WI number	Project reference	Current status	Foreseen date of availability
00383010	FprCEN/TS 16214-2	Under Approval	2013-12

Date of availability (dav) oznacza datę udostępnienia, czyli datę, od której tekst ostateczny zatwierdzonej publikacji CEN/CENELEC, w oficjalnych wersjach językowych, jest rozprowadzany przez Centrum Zarządzania CEN-CENELEC [11].

Zasady głosowania w CEN

Ze względu na specyfikę prowadzenia głosowań w CEN, a równocześnie ich znaczenie dla przyszłych użytkowników głosowanych dokumentów celowe wydaje się przedstawienie obowiązujących procedur.

Przepisy wewnętrzne CEN/CENELEC – Część 2. Wspólne reguły prac normalizacyjnych określają szczegółowo zasady opracowania dokumentów normalizacyjnych zwanych zbiorczo publikacjami CEN/CENELEC, czyli Norm Europejskich, Specyfikacji Technicznych, Raportów Technicznych oraz Przewodników.

Zgodnie z p. 11.2.1.1 *Przepisów wewnętrznych CEN/CENELEC*: „Norma Europejska (EN) jest dokumentem normatywnym udostępnianym przez CEN/CENELEC w trzech oficjalnych wersjach językowych. Opracowanie Normy Europejskiej obejmuje: ankietę powszechną, zatwierdzenie przez głosowanie ważne członków krajowych CEN/CENELEC i końcową ratyfikację. Norma Europejska jest ogłaszana na szczeblu krajowym, publikowana lub uznawana za identyczną normę krajową, a wszystkie sprzeczne normy krajowe zostają wycofane” [11].

W punkcie 6. *Polityka dotycząca głosowania* zostały ujęte m.in. zasady podejmowania decyzji i głosowania oraz zasady zliczania głosów ważonych:

„Decyzję przez głosowanie można podjąć poprzez podniesienie ręki na posiedzeniu lub korespondencyjnie, poza posiedzeniem. Gdy decyzję podejmuje się w wyniku głosowania, wówczas, zgodnie z postanowieniami statutów CEN/CENELEC, mogą głosować tylko członkowie i każdy z nich może oddać tylko jeden głos. Wstrzymanie się od głosu nie powinno być liczone jako głos. W przypadkach, gdy stwierdzi się, że głosowanie jest konieczne, wówczas wymaga się podjęcia decyzji zwykłą większością głosów” [11].

„W czterech przypadkach oprócz wymagania zwykłej większości głosów należy dodatkowo uwzględnić okre-

ślone współczynniki wagowe do głosów oddanych przez członków. Są to:

- a) formalne zatwierdzenie EN i HD;
- b) formalne zatwierdzenie TS;
- c) rozpoczęcie w Komitecie Technicznym CEN tematu pracy, którego celem jest opracowanie EN lub TS;
- d) zatwierdzenie odchyłen typu B (tylko dla HD).

Głosowanie w przypadkach b), c) i d) może odbywać się na posiedzeniach” [11].

„W pierwszej kolejności zlicza się głosy wszystkich członków i propozycja powinna być przyjęta wówczas, gdy za przyjęciem propozycji oddano 71,00% lub więcej głosów

Tablica 5. Głosy ważne przydzielone członkom krajowym CEN

Kraj członkowski	Waga	Kraj członkowski	Waga
Francja	29	Szwajcaria	10
Niemcy	29	Szwecja	10
Turcja	29	Chorwacja	7
Włochy	29	Dania	7
Wielka Brytania	29	Finlandia	7
Hiszpania	27	Irlandia	7
Polska	27	Litwa	7
Rumunia	14	Norwegia	7
Holandia	13	Słowacja	7
Belgia	12	Cypr	4
Grecja	12	Estonia	4
Portugalia	12	Luksemburg	4
Czechy	12	Łotwa	4
Węgry	12	Słowenia	4
Austria	10	Islandia	3
Bułgaria	10	Malta	3

ważonych (wstrzymanie się od głosu nie jest brane pod uwagę)” [11].

Jak wynika z *Przepisów wewnętrznych CEN/CENELEC*, brak głosów krajów członkowskich, które nie wzięły udziału w głosowaniu, nie wpływa na jego wynik, gdyż waga głosów „za” i „przeciw” odnosi się do sumy głosów krajów głosujących, a nie wszystkich uprawnionych.

Głosy ważne przydzielone członkom krajowym CEN zostały przedstawione w tablicy 5 [11].

Polska, dysponując tak jak Hiszpania 27 głosami, znajduje się w grupie siedmiu państw o największej wadze głosów, w związku z czym nasze stanowisko „za” lub „przeciw”, a także wstrzymanie się od głosu może mieć wpływ na wynik głosowania.

Podsumowanie

Dyrektywa RED nakłada na przedsiębiorców obowiązek wdrożenia bilansu masy i wyznaczania emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia biopaliw. W celu ułatwienia wdrożenia tej dyrektywy Komisja Europejska wydała komunikaty [6] i [7], które objaśniają w wybranym zakresie sposób realizacji jej postanowień.

Powołany w celu opracowania norm ujmujących tematykę zrównoważonego rozwoju Komitet Techniczny CEN/TC 383 przygotował trzy spośród czterech norm. Czwarty dokument, Specyfikacja Techniczna, ukazał się w styczniu 2014 r. Normy EN 16214 ujmują te zagadnienia w sposób

usystematyzowany i kompleksowy, dzięki czemu wdrożenie wymagań dyrektywy jest łatwiejsze.

Włączenie się w prace grup roboczych (WG) w CEN daje dostęp do informacji normalizacyjnych na najwcześniejszym etapie oraz możliwość wpływu na postanowienia zawarte w normach.

Stanowisko Polski, jako państwa członkowskiego o dużej wadze głosów, może mieć istotny wpływ na ustalenia dotyczące norm. Wprowadzenie polskich wersji dokumentów z grupy EN 16214 ułatwi zainteresowanym polskim przedsiębiorcom wdrożenie wymagań dyrektywy.

Wykaz oznaczeń i akronimów występujących w tekście

CEN – *Comité Européen de Normalisation*, Europejski Komitet Normalizacyjny

EN – Symbol Normy Europejskiej

FQD – *Fuel Quality Directive*

ICS – *International Classification for Standards*, Międzynarodowa Klasyfikacja Norm, stanowiąca podstawę do szeregowania dziedzinowego norm w katalogach norm międzynarodowych, regionalnych i krajowych

ISO – *International Organization for Standardization*, Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna, także symbol normy ISO

OZE – Odnawialne źródła energii

PKN – Polski Komitet Normalizacyjny

RED – *Renewable Energy Directive*

TC – *Technical Committee*, Komitet Techniczny CEN

TS – *Technical Specification*, Specyfikacja Techniczna

WG – *Work Group*, grupa robocza

Prosimy cytować jako: Nafta-Gaz 2014, nr 8, s. 541–547

Artykuł powstał na podstawie pracy INiG pt. *Przegląd norm i innych dokumentów normalizacyjnych z zakresu przetworów naftowych i biokomponentów, obejmujących specyfikacje oraz metody badań, w aspekcie spełnienia przez biokomponenty i biopaliwa kryteriów zrównoważonego rozwoju* – nr zlecenia: 1621/TN/11, nr archiwalny: DK-4100-273/11.

Literatura

[1] Błaszkiwicz Z.: *Prace normalizacyjne dotyczące identyfikacji produktów pochodzenia biologicznego oraz oceny biokomponentów i biopaliw na zgodność z kryteriami zrównoważonego rozwoju*. Nafta-Gaz 2012, nr 11, s. 882–889.

[2] CEN Europejski Komitet Normalizacyjny, www.cen.eu (dostęp: listopad 2013).

[3] *Decyzja Komisji z dnia 10 czerwca 2010 r. w sprawie wytycznych dotyczących obliczania zasobów węgla w ziemi do celów zalicznika V do dyrektywy 2009/28/WE*, Dz.U. UE.L.2010.151.19.

[4] *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania*

energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej nr L 140/16 z 5.06.2009 r.) (FQD).

- [5] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/30/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca dyrektywę 98/70/WE odnosząca się do specyfikacji benzyny i olejów napędowych oraz wprowadzająca mechanizm monitorowania i ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 1999/32/WE odnosząca się do specyfikacji paliw wykorzystywanych przez statki żeglugi srodladowej oraz uchylająca dyrektywę 93/12/EWG (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej nr L 140/8 z 5.06.2009 r.) (RED).
- [6] Komunikat Komisji w sprawie dobrowolnych systemów i wartości standardowych w systemie kryteriów zrównoważonego rozwoju dla biopaliw i biopłynów UE (2010/C 160/01), <http://eur-lex.europa.eu> (dostęp: listopad 2013).
- [7] Komunikat Komisji w sprawie praktycznego wdrożenia unijnego systemu kryteriów zrównoważonego rozwoju biopaliw i biopłynów oraz obowiązujących zasad obliczeń w odniesieniu do biopaliw (2010/C 160/020), <http://eur-lex.europa.eu> (dostęp: listopad 2013).
- [8] Międzynarodowa Klasyfikacja Norm. ISO, wydanie 6, 2005, PKN, www.pkn.pl.
- [9] PN-EN 16214-4:2013-06E Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory – Część 4: Metody obliczeniowe bilansu emisji gazów cieplarnianych za pomocą analizy cyklu życia.
- [10] Polski Komitet Normalizacyjny, www.pkn.pl (dostęp: listopad 2013).
- [11] Przepisy wewnętrzne CEN/CENELEC – Część 2: Wspólne reguły prac normalizacyjnych. PKN, 2012, http://www.pkn.pl/sites/default/files/pw_2_p.pdf (dostęp: listopad 2013).
- [12] Rogowska D., Lubowicz J.: Analiza możliwości obniżenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia bioetanolu paliwowego. Nafta-Gaz 2012, nr 12, s. 1044–1049.
- [13] Rogowska D., Berdechowski K.: Ocena wpływu sposobu alokacji emisji w procesie produkcji biopaliwa na wartość emisji gazów cieplarnianych. Nafta-Gaz 2013, nr 3, s. 226–234.
- [14] Rogowska D., Majoch A.: Biopaliwa – szansa czy zagrożenie dla środowiska naturalnego? Rynek Polskiej Nafty i Gazu 2012.
- [15] Rogowska D.: Rozesznanie problemu emisji gazów cieplarnianych szacowanych w cyklu życia bioetanolu paliwowego (etap produkcji). INiG, DK-4100-84/10.

Mgr inż. Zofia BŁASZKIEWICZ
Starszy specjalista badawczo-techniczny; kierownik Zakładu Normalizacji.
Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Lubicz 25A
31-503 Kraków
E-mail: blaszkiewicz@inig.pl

OFERTA

ZAKŁAD NAWANIANIA PALIW GAZOWYCH

Zakres działania:

- kontrola analityczna nawonienia gazu (pomiar weryfikujący stężenie środka nawaniającego w gazie ziemnym i mieszaninach gazowych, wyznaczenie minimalnego stężenia nawaniającego w gazie oraz wyznaczenie krzywych zapachowych gazów ziemnych);
- kontrola stopnia nawonienia gazu, w tym m.in.: pomiar intensywności zapachu paliw gazowych, kontrola pracy urządzeń nawaniających;
- badania jakości środków nawaniających;
- prace dotyczące wprowadzania nowych środków nawaniających do krajowego systemu gazowniczego;
- wykonywanie pomiarów zapachu paliw gazowych;
- produkcja i serwisowanie automatycznych analizatorów chromatograficznych, przeznaczonych do pomiaru stężenia THT w gazie, typu ANAT-M;
- sporządzanie mieszanek kalibracyjnych THT;
- prace badawcze dotyczące konstrukcji nowoczesnych urządzeń do pomiaru stężenia środków nawaniających w gazie.

Kierownik: dr Anna Huszał
Adres: ul. Kasprzaka 25, 01-224 Warszawa
Telefon: 22 632-99-50
Faks: 22 632-63-13
E-mail: anna.huszal@inig.pl

